

KURA SIEVA, KURA MEITA

Deja 1 puisim un 16, 24 vai 32 meitām
Jāņa Purviņa horeogrāfija un apraksts
Sniedzes Grinbergas mūzika

Jāņi tas ir laiks, kad šalc vasaras vidus reibums, noris pasaules zaļās un ziedošās dzīvības pielūgsmē un cilvēka līdzdalība lielajā saulgriežu mistērijā. Daba, Dievi un cilvēki kopā svin svētkus.

Deja "Kura sieva, kura meita" veidota, izmantojot vasaras cikla ticējumus un vasaras saulgriežu tautasdziesmu "Jāņu nakti nepazīnu, Kura sieva, kura meita; I' sievām, i' meitām galvā ziedu vainadziņš". Tas ir stāsts dejā par to, kā puisis gada isākajā naktī atrod savu iecerēto meitu. Atbilstoši mūzikas materiālam un tautasdziesmas vārdiem, veidota dejas horeogrāfiska leksika, balstoties latviešu dejas pamatelementos.

Deja pirmo reizi iestudēta Rīgas Kultūras un tautas mākslas centra "Mazā ģilde" Tautas deju ansamblī un vidējās paaudzes deju kolektīvā *Ligo* 2005. gada aprīlī.

Jaunrades deju konkursā Valmierā 2012. gada 28. janvārī deju "Kura sieva, kura meita" iegūst III vietu.

Dejai ir uznāciens, 6 gājieni, muzikālais taktsmērs 4/4.

Dejas sākumā dejojotāji nostājas labās un kreisās puses kulīsēs.

Dejai ir 5 ievadtaktis.

Uznāciens

(Ievads / 5 t.)

1. – 5. t. Uz skatuves iznāk meita, kam seko puisis.
5. t. beigās dejojotāji nostājas skatuves centrā ar skatu viens pret otru (1. zīm.).

Pirmais gājiens

(I / 8 t.)

1. – 8. t. Dejojotāji izpilda 2. un 3. kustību.
5. – 8. t. laikā uz skatuves iznāk pārējās meitas, izveido pusapli un sadod rokas.
8. t. beigās solo meita iedejo meitu pusaplī, puisis paliek skatuves centrā.

Otrais gājiens

(II / 8 t.)

1. t. Meitas pusaplī izpilda 4 gājiena soļus, virzoties pret puisī, vienlaicīgi paceļot sadotās rokas priekša līdz jostas vietai.
Puisis izpilda 4 soļus pret meitām.
2. t. Meitas izpilda 2 polkas soļus – kreisās puses meitas uz vietas, labās puses meitas virzās virknē DCV (2. zīm., nepārtrauktās līnijas).
Puisis izpilda soli ar palēcienu 2 reizes, virzoties atmuguriski no meitām.

3. – 4. t. Meitas izpilda 4 polkas soļus – kreisās puses meitas uz vietas, labās puses meitas turpina virzību DCV, līdz nonāk priekša kreisās puses meitām. Puisis izpilda 8 skrējiena soļus, virzoties astotniekā. Kustību iesāk vispirms pa labi (2. zīm., pārtrauktās līnijas).
5. t. Meitas izpilda 4 gājienu soļus – priekšējās meitas virzās atmuguriski, vienlaicīgi sadotās rokas ceļ augšā; aizmugurējās meitas, atlaižot sadotās rokas, virzās cauri vārtiņiem priekšā stāvošai meitai gar labo pusi (3. zīm.).
Puisis izpilda 4 soļus atmuguriski no meitām.
6. t. Meitas izpilda 2 polkas soļus – aizmugurējās meitas uz vietas, priekšējās meitas sadod rokas virknē un virzās pret DCV.
Puisis izpilda uz vietas soli ar palēcienu 2 reizes.
7. – 8. t. Meitas izpilda 4 polkas soļus – aizmugurējās meitas uz vietas, priekšējās meitas turpina virzību pret DCV, līdz izveido pusapli.
Puisis izpilda 8 skrējiena soļus, virzoties astotniekā. Kustību iesāk vispirms pa labi.

Trešais gājiens

(III / 20 t.)

1. t. Izpilda 4 skrējiena soļus
Labās puses meitas virzās DCV un veido apli labajā pusē, kreisās puses meitas – pret DCV un veido apli kreisajā pusē (4. zīm., nepārtrauktās līnijas).
Puisis virzās uz kreisās puses priekšplānu.
2. t. Izpildot pamatkustību, visi turpina virzību.
3. – 12. t. Atkārto 1. – 2. t. darbību 5 reizes.
Meitas turpina virzību 2 apļos.
Puisis virzās uz skatuves priekšplāna labo pusi, tad caur centra līniju uz skatuves dibenplānu, visbeidzot caur centra līniju uz skatuves priekšplāna labo pusi.
13. t. Izpilda 4 skrējiena soļus.
Meitas griežas puspagriezīenu pa labi un virzās uz āru, paplašinot 2 apļus, rokas brīvas (5. zīm.). Puisis virzās DCV apkārt labās puses meitu aplim.
14. t. “Viens, divi” – izpilda soli ar palēcienu. Kreiso kāju ceļ priekšā, celī saliektu un pēdā atlocītu (*pletizeris*). Rokas brīvi vēzē līdzī kustībai.
Meitas dejo uz vietas. Puisis turpina virzību.
- “Trīs, četri” – izpilda soli ar palēcienu. Labo kāju ceļ priekšā, celī saliektu un pēdā atlocītu (*pletizeris*). Rokas brīvi vēzē līdzī kustībai. Meitas dejo uz vietas. Puisis turpina virzību.
15. t. Izpilda 4 skrējiena soļus. Meitas griežas puspagriezīenu pa labi un virzās pret apļu centru, rokas liek sānos. Puisis turpina virzību.
16. t. Meitas izpilda soli ar palēcienu 2 reizes, pacelto kāju fiksējot pie pamatkājas pusikra.
Puisis, atkārtojot 14. t. darbību, turpina virzību DCV.

17. – 20. t. Atkārto 13. – 16. t. darbības.
Puisis virzās pret DCV apkārt kreisās puses meitu aplim.
20. t. beigās puisis iedejo labās puses meitu aplī, kur tam pretī nostājas viena meita no šī apla (6. zīm.).

Ceturtais gājiens

(I / 8 t.)

1. – 2. t. Izpildot 4 vieglās polkas, labās puses meitas virzās virknē DCV, kreisās puses meitas – pret DCV (6. zīm.).
Solo pāris izpilda 1. kustības 1. – 2. t. darbības.
3. – 4. t. Izpildot 4 vieglās polkas soļus, meitas maina virzienu un nonāk gājiena sākuma vietās.
Solo pāris izpilda 1. kustības 3. – 4. t. darbības.
4. t. beigās solo meita iestājas kopējā dārziņā, bet puisis pārskrien otra dārziņa centrā, kur tam pretī nostājas viena meita no šī dārziņa.
5. – 8. t. Meitas atkārto 1. – 4. t. darbības.
Solo pāris izpilda 2. kustību.
8. t. beigās solo meita iestājas kopējā dārziņā, bet puisis nostājas skatuves centrā ar skatu pret skatītājiem (7. zīm.).

Piektais gājiens

(II / 8 t.)

1. t. Puisis liek rokas sānos, meitas izveido 2 dārziņus, puisim tuvākās meitas ieķeras tam elkoņos. Izpilda 2 polkas soļus.
Meitas, neatlaižot sadotās rokas, izveido diagonāļu dubultkrustu (7. zīm.).
Puisis dejo uz vietas.
2. – 3. t. Izpildot 4 polkas soļus, dejojāji griež dubultkrustu DCV līdz pretējām vietām.
4. t. Izpilda 2 polkas soļus. Meitas izveido 2 dārziņus, kā gājiena sākumā.
Puisis dejo uz vietas.
5. t. Izpilda 2 polkas soļus. Meitas, neatlaižot sadotās rokas, izveido diagonāļu dubultkrustu. Puisis dejo uz vietas.
6. – 8. t. Izpildot 6 polkas soļus, dejojāji griež dubultkrustu DCV līdz pretējām vietām.

Sestais gājiens

(III / 20 t.)

1. t. Izpilda 2 polkas soļus.
Labās puses meitas izveido dārziņu. Pārējie dejo uz vietas.
2. t. Izpildot 2 polkas soļus, dejojāji virzās pret labās puses kulisēm.
3. t. Izpilda 2 polkas soļus.
Kreisās puses meitas izveido dārziņu. Pārējie dejo uz vietas.
4. t. Izpildot 2 polkas soļus, dejojāji virzās pret kreisās puses kulisēm.

5. t. Izpildot 4 skrējiena soļus, puisis bēg no meitām un virzās aplī DCV.
Meitas 2 kolonnās seko puisim (9. zīm.).
6. t. Izpildot pamatkustību, visi turpina virzību.
7. – 8. t. Atkārtojot 5. – 6. t. darbības ar kreiso kāju, visi turpina virzību.
6. t. beigās puisis nonāk skatuves kreisās puses dibenplānā.
9. – 10. t. Atkārtojot 5. – 6. t. darbības, puisis virzās no kreisās puses 3. kulises uz labās puses 1. kulisi, veidojot diagonāli. Meitas seko puisim.
11. – 12. t. Atkārtojot 5. – 6. t. darbības ar kreiso kāju, meitas turpina virzību, līdz 12. t. beigās izveido dubultdiagonāli no kreisās puses 3. kulises līdz labās puses 1. kulisei. Puisis strauji maina virzienu un meitu kolonnām pa vidu dejo uz skatuves centru.
13. – 16. t. Atkārtot 5. – 6. t. darbības 2 reizes. Meitas sadod rokas virknēs, iekšējās meitas ieķeras puīša elkoņos, izveido krustu (priekšā stāvošās meitas kustību iesāk straujāk) un griež to DCV (10. zīm.).
17. – 20. t. Atkārtojot 5. – 6. t. darbības 2 reizes, dejojāji turpina virzību krustā, krusta centrs virzās straujāk, krusta gali mazāk, tādējādi veidojot noapaļoto ugunskrustu (11. zīm.).
20. t. beigās visas meitas nodejo no skatuves. Centrā paliek puisis ar meitu slēgtajā vidukļa aptvērienā.

Kustību apraksts

Mūzikas taktsmērs 4/4

Pamatkustība

Kustību izpilda 1 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas gar sāniem. Kustību sāk ar labo kāju.

1. t.

“Viens–i; di–vi” – izpilda 2 skrējiena soļus.

“Trīs–” – izpilda nelielu pārlēcieni no kreisās uz labo kāju;

“–i; četr–ri” – izpilda atsitienu pret grīdu ar kreiso kāju. Vienlaicīgi labo kāju nedaudz atrauj no grīdas. Kreiso kāju pēc atsitienu ceļ 90° augstumā priekšā, vienlaicīgi izpildot ielēcieni uz labās kājas.

Atkārtojot kustību, sāk ar kreiso kāju.

1. kustība

Kustību izpilda 4 t.

Sākuma stāvoklis – pārinieki nostājas ar skatu viens pret otru. VI kāju pozīcija, rokas gar sāniem. Kustību sāk ar labo kāju.

1. t. “Viens–” – izpilda soli uz vietas;

“–i” – izpilda ielēcieni uz labās kājas (akcents grīdā). Vienlaicīgi kreiso kāju, ceļi taisnu, virza priekšā 45° augstumā un nofiksē pie labās kājas pusikra. Kreisās kāja pēdā atlocīta – *pletizeris*.

“Di–vi” – atkārtot 1. t. “viens–i” darbības, sākot ar kreiso kāju.

- “Trīs-i” – izpilda pieliciena soli uz puspēdām pa labi.
 “Čet-” – izpilda soli pa labi;
 “-ri” – izpilda ielēcieni uz labās kājas (akcents grīdā). Kreiso kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie labās kājas pusikra.
2. t.
 “Viens-i; di-vi” – izpilda soli ar palēcieni 2 reizes. Dejojāji samainās vietām, vienlaicīgi griežoties puspagriecienu pa kreisi (*dos – a– dos*).
- “Trīs-i; čet-ri” – izpilda 2 soļus un soli ar ielēcieni uz kreisās kājas (akcents grīdā). Vienlaicīgi dejojāji griežas uz vietas pa kreisi 1 reizi.
3. t. “Viens-” – izpilda pieliciena soli uz puspēdām pa labi;
 “-i” – izpilda soli pa labi nelielā iesēdienā, kreiso kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie labās kājas pusikra.
- “Di-vi” – atkārtoti 3. t. “viens-i” darbības pa kreisi.
 “Trīs-i; čet-ri” – izpilda 1 pamatkustību, sākot ar labo kāju. Vienlaicīgi dejojāji griežas uz vietas pa labi 1 reizi.
4. t. Dejojāji nostājas slēgtajā aptvērienā ar kreisām rokām sānos un, izpildot pamatkustību 2 reizes, griežas pāri uz vietas pret DCV pusotru reizi.
 4. t. beigās dejojāji nonāk kustības sākuma vietās.

2. kustība

Kustību izpilda 4 t.

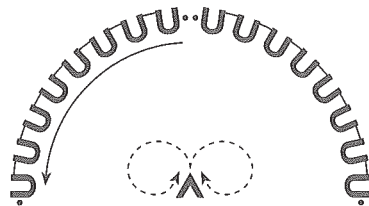
Sākuma stāvoklis – pārinieki nostājas ar skatu viens pret otru. VI kāju pozīcija, rokas gar sāniem. Kustību sāk ar labo kāju.

1. t. “Viens-i” – izpilda soli un ielēcieni uz labās kājas, vienlaicīgi kreiso kāju, celī taisnu, virza priekšā 45° augstumā un nofiksē pie labās kājas pusikra. Kreisās kājas pēda atlocīta – *pletizeris*.
 Dejojāji virzās nelielā aplī viens ap otru DCV.
- “Di-vi” – atkārtoti 1. t. “viens-i” darbības ar otru kāju, turpinot virzību aplī.
 “Trīs-i; čet-ri” – atkārtoti 1. t. “viens-i; di-vi”, turpinot virzību aplī.
2. t. “Viens-” – izpilda pieliciena soli uz puspēdām pa labi;
 “-i” – izpilda soli pa labi nelielā iesēdienā, kreiso kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie labās kājas pusikra.
- “Di-vi” – atkārtoti 3. t. “viens-i” darbības pa kreisi.
 “Trīs-i; čet-ri” – izpilda 1 pamatkustību, sākot ar labo kāju. Vienlaicīgi dejojāji griežas uz vietas pa labi 1 reizi.
3. t. Dejojāji nostājas slēgtajā aptvērienā ar kreisām rokām sānos un, izpildot pamatkustību 2 reizes, griežas pāri uz vietas 1 reizi pret DCV.
4. t. Dejojāji nostājas slēgtajā aptvērienā ar labajām rokām sānos un, izpildot pamatkustību 2 reizes, atmuguriski griežas pāri uz vietas 1 reizi pret DCV.

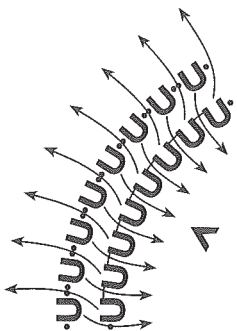
KURA SIEVA, KURA MEITA

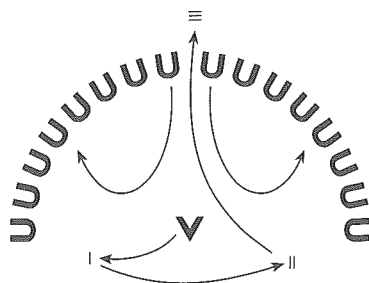
1. zīm.

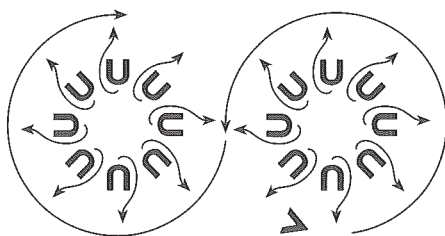
2. zīm.

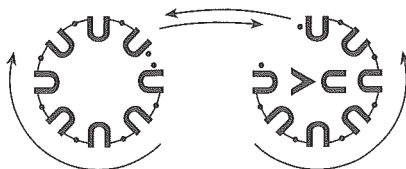
3. zīm.

4. zīm.

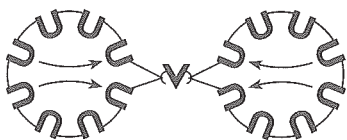

5. zīm.

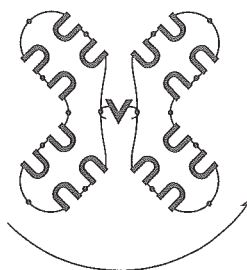

6. zīm.

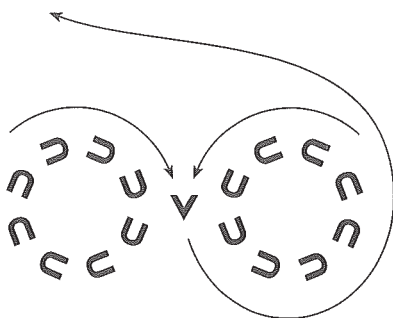
KURA SIEVA, KURA MEITA

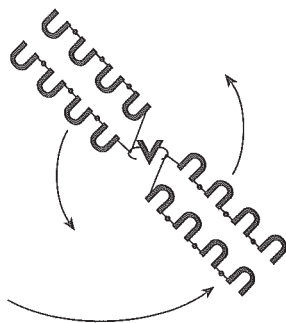
7. zīm.

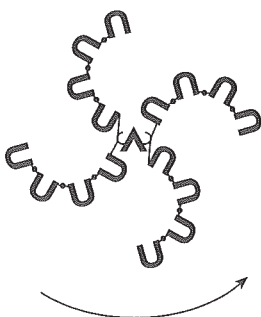
8. zīm.

9. zīm.

10. zīm.

11. zīm.

KURA SIEVA, KURA MEITA

Sniedze Grīnberga

Ievads

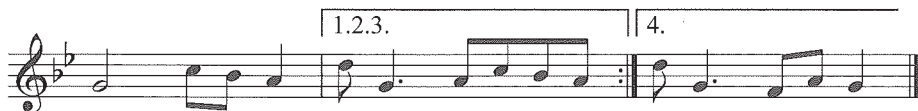
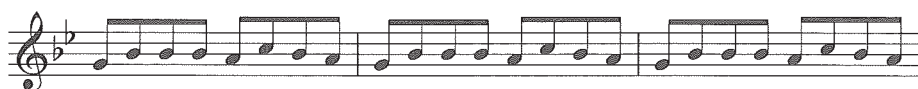
I

II

III

Ievads, I, II, III